

Eich rhodd

Beth sy'n digwydd pan
rydych yn gwirfoddoli i
roi gwaed i Wasanaeth
Gwaed Cymru

gwaedcymru.org.uk

0800 252266

GGC Cyf: 015C Fersiwn 9 12/13

 FELINDRE

 VELINDRE
NHS TRUST

 GIG
CYMRU
NHS
WALES

Beth sy'n digwydd pan fyddwch yn rhoi gwaed?

Cofrestru

Pan fyddwch yn gwirfoddoli i roi gwaed yn ardal Gwasanaeth Gwaed Cymru (GGC) am y tro cyntaf, byddwn yn nodi eich enw, eich cyfeiriad a'ch dyddiad geni yng nghronfa ddata gyfrifiadurol Gwasanaeth Gwaed Cymru. Pan fyddwch yn rhoi eich manylion i ni, byddwch yn rhoi eich caniatâd i ni eu storio ar ein cronfa ddata. Byddwn yn defnyddio'r wybodaeth hon i gysylltu â chi ac i gofnodi manylion eich rhoddion gan gynnwys canlyniadau pob prawf sampl gwaed. Caiff yr holl wybodaeth amdanoch chi a'ch rhoddion ei storio'n ddiogel ar y gronfa ddata hon yn unol â'r Ddeddf Diogelu Data (1998). Bob tro y byddwch yn gwirfoddoli i roi gwaed, byddwn yn argraffu dogfen a elwir yn slip sesiwn a gofynnir i chi fwrw golwg drosti er mwyn gwneud yn siŵr bod eich manylion yn gywir.

Sgrinio iechyd

Bob tro y byddwch yn gwirfoddoli i roi gwaed, byddwn yn gofyn i chi ddarllen y daflen Diogelwch Gwaed, y llyfryn Croeso bach ac yna gwblhau Holiadur Archwiliad Iechyd i Roddwyr. Wedi hynny byddwn yn gofyn rhai cwestiynau penodol cyfrinachol i chi. Diben hyn yw gwneud yn siŵr eich bod yn ddigon iach i roi gwaed a bod eich gwaed yn ddigon diogel i'w roi i glaf.

Byddwn yn gofyn i chi lofnodi i ddangos eich bod yn deall canlyniadau'r broses o roi gwaed ac yn rhoi eich caniatâd:

- I'ch gwaed gael ei brofi am ragor o wybodaeth (gweler Profi rhoddion gwaed gyferbyn)
- I'ch gwaed gael ei ddefnyddio er budd cleifion
- Efallai y byddwn hefyd yn gofyn i chi roi eich caniatâd i wneud rhai profion ychwanegol neu ganiatáu i'ch rhodd gael ei ddefnyddio at ddiobenion penodol. Darperir y wybodaeth berthnasol yn yr achosion hyn.

Os na allwch roi rhodd am unrhyw reswm, byddwn yn dweud pam wrthyich. Mewn rhai achosion efallai y bydd angen i ni gael caniatâd i gysylltu â'ch meddyg teulu i gael rhagor o wybodaeth cyn gwneud penderfyniad.

Profion Hemoglobin

Byddwn yn cymryd diferyn bach o waed o'ch bys i wirio lefelau haearn. Os bydd hwn yn dangos na allwch roi gwaed heddiw, byddwn yn cynnig sampl gwaed i chi ac yn ysgrifennu atoch i roi cyngor ynglŷn â beth i'w wneud nesaf.

Rhoi gwaed

- Gofynnir i chi orwedd ar wely neu gadair rhoi gwaed lle byddwn yn cadarnhau eich manylion.
- Er mwyn amlygu'r wythien, rhoddir cyffen bwysedd am ran uchaf eich braich, a chaiff y man hwn ei lanhau â meddyginiaeth wrth-heintiol.
- Yna caiff nodwydd sydd wedi'i chysylltu â bag gwaed ei gosod. Mae'n well agor a chau eich llaw tra byddwch yn rhoi gwaed. Mae hyn yn helpu'r gwaed i lifo'n hawdd. Bydd ein staff yn cadw llygad barcud arnoch i wneud yn siŵr bod popeth yn iawn.
- Fel arfer, bydd yn cymryd rhwng pump a deg munud i chi roi ychydig o dan beint o waed. Ar yr un pryd, cesglir samplau gwaed i'w profi. Os bydd unrhyw broblemau neu os nad ydych yn hapus i barhau, byddwn yn rhoi'r gorau i'r broses yn gynnar. Rhowch wybod i ni.
- Ar ôl rhoi gwaed, caiff y nodwydd ei thynnu allan o'ch braich yn ofalus a chaiff rhwymyn ei rhoi arni. Byddwn yn dangos i chi sut mae rhoi pwysau ar y man ble roedd y nodwydd. Mae hyn yn bwysig i atal cleisio.

Gorffwys

Bydd yr aelod o staff yn gwneud yn siŵr eich bod yn teimlo'n iawn ac yna, cewch fynd i'r ardal luniaeth a chewch gynnig diod a bisgedi.

Profi rhoddion gwaed

Caiff eich grŵp gwaed ei gadarnhau bob tro y byddwch yn rhoi gwaed. Rydym hefyd yn profi eich gwaed am HIV, hepatitis B ac C, syffilis a HTLV.¹ Os bydd eich rhodd gwaed yn profi'n positif am unrhyw un o'r profion hyn, cewch wybod a byddwch yn cael cynnig cyngor pellach a bydd yn rhaid dinistrio eich rhodd gwaed.

Cynhelir profion pellach ar rai rhoddion gwaed naill ai oherwydd gwybodaeth a ddarparwyd gennych chi e.e. >

1. Mae Feirws T Lymphotropic Dynol yn achosi clefyd gwaed a chlefyd nerfau difrifol. Mae'n hysbys y gellir trosglwyddo HLTV drwy drallwysiad.

hanes teithio, neu i ddiwallu anghenion arbennig cleifion penodol e.e. babanod. Gall y profion hyn gynnwys prawf am falaria a grwpio gwaed manylach.

Cofnodir pob rhodd yn ôl eu grwpiau gwaed a byddwn yn cynnal y profion canlynol ar bob rhodd, waeth sawl gwaith y byddwch wedi rhoi gwaed: HIV (feirws AIDS), Hepatitis C; Hepatitis B; HTLV (Feirws T Lymffotropig Dynol) a Syffilis. Gallai'r bobl sy'n cario'r heintiau hyn aros yn iach am flynyddoedd lawer ond, gellir pasio'r haint ymlaen drwy drallwysiad gwaed a gallai gael effaith hirdymor ddifrifol ar y rhoddwr a'r claf.

Caiff yr amrywiaeth o brofion gwaed a gynhelir gan GGC ei adolygu'n rheolaidd ac efallai y cyflwynir profion eraill yn y dyfodol.

Adwaith aneglur yn ein profion

Mewn rhai achosion prin, bydd rhai rhoddion yn anaddas gan fod gwaed y rhoddwr yn adweithio yn erbyn y cemegau profi a ddefnyddiwn. Er nad oes unrhyw oblygiadau iechyd i'r rhoddwr, mae problemau o'r fath yn y profion yn ein rhwystro rhag defnyddio'r gwaed. Os bydd hyn yn digwydd, gwahoddir y rhoddwr yn ôl i ailadrodd y profion.

Byddwn yn anfon eglurhad mwy manwl os bydd eich rhodd gwaed yn cael adwaith aneglur.

Defnyddio eich rhodd platennau er budd cleifion

Defnyddir y mwyafrif helaeth o roddion gwaed ar gyfer cleifion e.e. ar ôl colli gwaed neu driniaeth canser. Hoffem i roddwyr gwaed wybod y gellid defnyddio eu rhoddion gwaed at ddibenion eraill yn hytrach na thrallwysiadau gwaed uniongyrchol i gleifion.

Fel rhan o'n hymrwymiad i wasanaeth o ansawdd uchel, rydym weithiau'n defnyddio rhoddion ar gyfer sicrhau ansawdd, gwaith yn y labordy, addysgu, hyfforddi, ymchwil a datblygu a/neu yn eu defnyddio yn y gwaith o baratoi'n fasnachol gynnych sy'n ymwneud â gofal iechyd o fewn GGC neu gan sefydliadau eraill.

Gellir hefyd gyflenwi plasma dros ben i'r sector gweithgynhyrchu i'w ddefnyddio wrth baratoi profion labordy sy'n berthnasol i ofal iechyd.

Mae'n bosibl y caiff eich rhodd gwaed ei ddefnyddio at ddiben o'r fath ac os felly bydd GGC yn gwneud yn siŵr:

- Nad oes unrhyw oblygiadau i'ch iechyd na'ch lles
- Na ellir eich adnabod
- Defnyddir unrhyw incwm a geir i wrthbwysu costau GGC ac felly mae o fudd i'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol yng Nghymru

Canlyniadau posibl rhoi gwaed

Cleisio

Weithiau bydd cleisiau'n ymddangos ar ôl rhoi gwaed. Nid yw cleisiau yn ddifrifol, mae'r rhan fwyaf yn fach ac yn diflannu o fewn ychydig ddyddiau. Yn anaml gall y cleisio waethygu a mynd yn boenus; os bydd hyn yn digwydd ffoniwch GGC am gyngor, cysylltwch â'ch meddyg teulu neu ffoniwch Galw Iechyd Cymru.

I'r rhan fwyaf o bobl, mae rhoi gwaed yn brofiad syml a didrafferth.

Llewygu

Mae rhai pobl yn teimlo'n benysgafn yn ystod y sesiwn rhoi gwaed neu ar ôl hynny; os bydd hyn yn digwydd rhowch wybod i aelod o'n staff ar unwaith. Mae ein staff wedi'u hyfforddi i ofalu amdanoch a byddant yn gwneud yn siŵr nad ydych yn gadael y clinig rhoi gwaed tan eich bod yn teimlo'n well.

Os byddwch yn teimlo'n benysgafn ar ôl gadael y clinig, gorweddwch i lawr tan eich bod yn teimlo'n well. Os byddwch yn parhau i deimlo'n sâl ffoniwch GGC am gyngor, cysylltwch â'ch meddyg teulu neu ffoniwch Galw Iechyd Cymru.

Peryglon anghyffredin iawn

Yn anaml iawn gall gosod y nodwydd achosi lliid yn eich braich, lliid ar nerf neu wneud twll mewn rhydweli. Mae ein staff wedi eu hyfforddi i adnabod y cymhlethodau anghyffredin hyn a rhoddir triniaeth a chyngor priodol i chi

ar unwaith. Os bydd hyn yn digwydd ar ôl i chi adael y sesiwn ffoniwch GGC am gyngor, cysylltwch â'ch meddyg teulu neu ffoniwch Galw Iechyd Cymru.

**Diolch am
wirfoddoli i
roi gwaed**

**I gofnodi problem o ganlyniad i roi gwaed
ffoniwch 0800 252266 rhwng 9am a 9pm o
ddydd Llun i ddydd Iau a rhwng 9am a 5pm
ar ddydd Gwener.**

Y tu allan i'r oriau hyn ffoniwch (01443) 622000.

**Gwasanaeth Gwaed Cymru
0800 252266
gwaedcymru.org.uk**